

Oslo, 15. mars 2024

Kultur- og likestillingsdepartementet

Hørings svar fra Norsk audiovisuell oversetterforening (NAVIO) – gjennomføring av digitalmarkedsdirektivet og nett- og videresendingsdirektivet.

Vi takker for anledningen til å svare på departementets høringsbrev sendt ut 22. november 2023 (23/5586-1).

NAVIO er en del av Kunstnernettverket, og vi stiller oss bak deres hørings svar. Vi støtter også i hovedsak Norwacos hørings svar. NAVIO stiller seg bak Kunstnernettverkets forslag til ny ordlyd for § 69 og § 70.

Høringsnotatet er svært omfattende, og vi har kun svart på enkelte punkter.

Kapittel 3 og 4: Tekst- og datautvinning:

Vi henviser til Kunstnernettverket hørings svar, der det påpekes at konsekvensene av artikkel 3 og 4 er ikke tilstrekkelig kartlagt, og at implementeringen derfor bør utsettes.

Kapittel 13: Prinsipp om rett til rimelig vederlag for opphavere:

NAVIO ber departementet om å ta *forholdsmessig* inn i § 69, i tråd med direktivets formulering om *proportionate remuneration*. Ikke bare skal vederlaget være rimelig, det skal også stå i et visst forhold til verdien av utnyttelsen både på avtaletidspunktet og i 70 år etter opphaverens død. (Se Kunstnernettverkets forslag til ny § 69.)

Rimelig vederlag og senere utnyttelse av verket

NAVIO henviser til Kunstnernettverkets hørings svar, der det påpekes at departementets uttalelse om at det er «partenes kunnskap og forholdene på avtaletidspunktet som er relevant for denne vurderingen» er i strid med direktivets hensikt. Verdien av den etterfølgende utnyttelsen skal hensyntas når vurderingen av rimelig og forholdsmessig vederlag skal gjøres.

Totaloverdragelse

NAVIO mener at totaloverdragelsen mot engangsbetaling er grunnsteinen i et system der urimelige vederlag er hovedregelen. Vi henviser til den tyske dommen fra 2009 som nevnt Kunstnernettverkets hørings svar, der den tyske retten kom fram til at dersom vederlaget for totaloverdragelse skal være rimelig, krever dette at man på avtaletidspunktet eksakt kan vurdere den totale verdien av utnyttelsen helt fram til 70 år etter opphaverens død.

Etter vårt syn undergraver totaloverdragelse mot engangsbeløp § 69 første ledd fullstendig. Dessuten er det nettopp det skjeve forholdet i forhandlingsstyrke (§ 69 andre ledd) som gjør at totaloverdragelsen overhodet finner sted, da totaloverdragelse mot engangsbeløp etter vår erfaring som regel er gunstig for erververen, men ikke opphaveren.

Dersom totaloverdragelse mot engangsbeløp ikke forbys, bør departementet i det minste klart presisere at selv om departementet mener at vederlaget for totaloverdragelse i enkelte tilfeller *kan* være rimelig, er hovedregelen at totaloverdragelse mot engangsbeløp *i utgangspunktet ikke er forenlig med retten til rimelig vederlag*, og dermed i hovedsak ikke bør finne sted.

§ 69 tredje til femte ledd

NAVIO henviser til Norwacos hørings svar på dette punktet og understreker viktigheten av at § 69 første ledd også gjelder for kollektive forvaltningsorganisasjoner, med henvisning til Lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett § 4: «Kollektive forvaltningsorganisasjoner skal handle til beste for rettighetshaverne de representerer.»

Videre henviser vi til Kunstnernetverkets hørings svar angående tredje ledd. Det kan ikke bare tas hensyn til erververs inntekter, selve verdien av utnyttelsen må vurderes. Det vil være svært urimelig dersom erververs gratistjenester skal gi føringer for hva som er rimelig vederlag for utnyttelse av verk som tilbys.

Kapittel 17: Tvisteløsning

Bestemmelsen om rett til rimelig vederlag må kombineres med en god tvisteløsningsordning der terskelen for å bringe saken inn er lav, slik at den svake part har en reell mulighet til å få sine rettigheter opprettholdt.

Opphavsrettsnemda bør ha kompetanse og myndighet til å kunne avgjøre alle tvistesporsmål knyttet til Åndsverkloven, med rettslig bindende avgjørelser.

Vi støtter deler av departementets forslag B til § 65 c, men vi mener at det er helt avgjørende at partene også har rett til å bringe inn tvister om avtalejusteringer for Opphavsrettsnemda *uavhengig av enighet*. § 69 andre ledd tar høyde for skjevheten i forhandlingsstyrke på opphavsrettsområdet, og et krav om enighet i § 65 c vil undergrave § 69 andre ledd, da en naturlig følge av denne skjevheten er at den sterke part har anledning til å motsette seg at tvister om avtalejusteringer føres for nemda. NAVIO foreslår derfor at kravet om enighet tas ut.